

REBELL

★ RØD UNGDOMS BLAD NR3 2011

HVA BLIR IGJEN TIL OSS?

MARGRETH OLIN:

– DET RAMMER
ELEVENE AT
SKOLEN SETTER
TEORI HØYERE
ENN PRAKSIS.

RICHARD WILKINSON,
PROFESSOR I
SOSIALMEDISIN:

ULIKHET
ØDELEGGES
SAMFUNNET

FACEBOOKMAKT?

Gjennom Facebook har vi fått Urge på 1,5-litersflasker, pæreis tilbake i butikken og Starbucks til Norge. Engasjement som virker! Eller?

NÅR KUNNSKAPSMINISTER Kristin Halvorsen fikk spørsmål om hva som skulle til for å avskaffe lekser svarte hun at «Lekser skal være trening av hva elevene har lært på skolen, men det er noen lærere som gir leksene feil». Elleveåringen som stilte spørsmålet fulgte opp med «Foreldre har ulike forutsetninger for å hjelpe barna sine. Er ikke dette urettferdig?» Kunnskapsministeren oppfordret da til å lage Facebook-grupper, så lovtv hun å følge opp.

DETTE VAR PÅ ET TIDSPUNKT hvor det allerede fantes en god håndfull grupper og sider på Facebook for leksefri skole med over 10.000 medlemmer, den største nærmere 100.000. Nå har den over 150.000. Vi har altså holdt vår del av avtalen. Hvorfor følger ikke Kristin Halvorsen opp?

Coca-Cola Company, Diplom-Is og Starbucks har varer å selge. Hvis de lytter til krav fra mange folk kan de tjene store penger. Hvis ikke er det også en mulighet for at det er Pepsi, Hennig Olsen og Deli de Luca som får de pengene. Dette er eksempler på vellykket forbrukermakt.

Kristin Halvorsen har også konkurrenter, men når ingen av partiene fra Arbeiderpartiet til Fremskrittspartiet er for leksefri skole er hun ikke redd for å miste velgere til dem. Dessuten er dette mest aktuelt

for skoleungdom som ikke kan straffe politikerne ved å la være å stemme på dem, fordi de ikke er gamle nok. Dette er et eksempel på manglende folkemakt.

VI ER ALTSÅ VIKTIGERE SOM FORBRUKERE ENN SOM FOLK.

Så da gjenstår problemet: Lekseskolen gjør skoleelever avhengig av foreldrenes ressurser, slik at forskjeller gjenskapes. Barn av eliten blir den nye eliten. De skolefinkes barn blir de nye skolefinker. Dette er urettferdig. Direktørdatter og kunnskapsminister Kristin Halvorsen vil ikke utfordre dette.

Hvis politikerne ikke vil høre på oss må vi ta saken i egne hender. Når Facebook ikke holder mål må vi bruke andre metoder. I 1919 fikk voksne rett på fritid da åttetimersdagen ble innført. Det skjedde ikke av seg selv, men som et resultat av klassekamp og streik. Det er på tide at vi gjør alvor av ideen om skolestreik for leksefri skole. Hvis politikerne ikke kan lage et samfunn hvor folkemakt står sterkere enn forbrukermakt må vi gjøre det selv.

«50.000 Facebook-brukere kan ikke ta feil» står det på innpakkingspapiret til den relanserte pæreisen. Kristin Halvorsen er nok ikke av samme oppfatning.

Fredrik

REBELL

REDAKTØR

Fredrik V. Sand

REDAKSJONEN

Anja Rolland

Brage Aronsen

Mari Røsjo

Rolf Solheim

Øydis Rake Hegg

LAYOUT

Rolf Solheim

FORSIDEFOTO

Anja Rolland

UTGITT AV

Rødts ungdomsorganisasjon

Osterhausgt. 27. 0183 Oslo

22 98 90 70

ru@sosialisme.no

www.sosialisme.no

JONAS A. LARSEN

LEKSEFRI SKOLE:

BEDRE TRIVSEL OG BEDRE RESULTATER

6

12

KOLLEKTIVTRANSPORT:
GRATIS BUSS I GIBRALTAR

14

VOLDTEKT:
ET MENNESKE-
RETTIGHETS-
PROBLEM

17

KNUT NÆRUM:
PARTISLAGORD

18

RØDTS TOPPKANDIDATER:
TWITRER
MOTFORE-
STILLINGER

romantiske REVOLUSJONÆRE ROMANER

Aslak Sira Myhre har vært leder for Foreningen les og Rod Valgallianse. Nå er han daglig leder for Litteraturhuset.

JERNKORSET

av Jon Michelet

Den norske terroren har alltid kommet fra høyre. Det er ikke muslimer eller venstreterrorister, men nazister og rasister som har begått politiske drap i Norge, hele veien fram til 22. juli 2011. I 1976 ga Norges beste krimforfatter, Jon Michelet, ut en roman om det norske nynazistmiljøet. Boka blei kontroversiell allerede før den kom ut. Den er delvis dokumentarisk og delvis fiksjon, og av redsel for injurier nekta forlaget Gyldendal å gi ut et av kapitlene i boka.

Jernkorset forteller historien om hvordan syttitallets nynazister hadde kontakter både til gammelnazistene og til store norske kapitalister. Begge deler var sant, og begge deler blei forsøkt benekta. Boka kan leses som et bakteppe til både dagens nynazister og muslimhatere, og den voldsideologien de bygger på. Om ikke det skulle være nok, så er det en av de tre beste krimromanene som er skrevet på norsk. De to andre? *Hvit som snø* og *Den gule djevelens by*, begge også av Jon Michelet og alle tre om hans antihelt Thygesen.

Kanskje du spor i angst, udekket, åpen: hva skal jeg kjempe med hva er mitt våpen?

HØYRESKOLEN ≠ KUNNSKAP

– Det er en illusjon at grisen vokser raskere hvis man veier den ofte, sier Magnus E. Marsdal. Han tror ikke at mer testing vil føre til mer kunnskap og mener Høyres ønske om en puggeskole er gammeldags.

Magnus E. Marsdal er forfatter og utreder. I år har han reist rundt i skole-Norge og snakket med lærere fra nord til sør for å se hvordan Kunnskapsløftet har virket inn på norsk skole. Kunnskapsløftet ble innført av Høyres Kristin Clemet og iverksatt under den rødgrønne regjeringen. Det Marsdal har oppdaget underveis blir presentert i boka *Kunnskapsbløffen* som kommer i høst. Et av områdene han har sett på, er om Høyres kjøphest om mer testing av elevene fungerer.

– Høyre tror at styring med resultatmål vil frambringe kvalitet. Men det er ikke noe kunnskapsløft å legge vekk pensum og drille til «mesterskapet» i nasjonale prøver: Det er å undergrave læreplanen. Maksimering av testresultater pynter rektors fasade på kort sikt, men undergraver pedagogikken på lang sikt, forteller Marsdal.

Et av hovedpunktene i Høyres skolepolitikk er høyere status for læreryrket. Men når det kommer til testing har tilsynelatende ikke lærernes meninger særlig høy status hos Høyre. En undersøkelse blant Utdanningsforbundets medlemmer våren 2011, viser at 65 prosent av lærerne mener at «fokuset på resultatene i de nasjonale prøvene i for stor grad styrer lærernes og skolens prioriteringer», og kun 20 prosent av lærerne er enige i at «økt fokus på testresultater bidrar til å øke elevenes motivasjon». Marsdal sier at denne uenigheten ikke er begrenset til spørsmålet om nasjonale prøver.

– Høyre vil «gjenreise lærerens autoritet», men overkjører standpunktene til skolens fagfolk hvis de ikke passer med partiets ideologi. Når 81 prosent av lærerne sier nei til tallkarakterer fra femte trinn, svarer nestleder Jan Tore Sanner med en måling der foreldrene «støtter Høyres forslag». Han viser også til en undersøkelse der skolesvake elever «mener at karakterer motiverer

til innsats». Om Høyre lykkes med å gjenreise lærerens autoritet gjennom slike argumenter, gjenstår å se, sier Marsdal.

Skole som business

Høyre har holdt fram Oslo som et forbilde for deres skolesatsing. I Dagens Næringsliv kunne vi lese i 2007 at «Oslo-skolen drives som et konsern der elevenes resultater tilsvarer bunnlinjen. Målet er bedring år for år.» Marsdal stiller spørsmål ved en businessbasert oppskrift for skolen som også medfører økt konkurranse.

– Høyre tror at alt blir bedre bare mennesker må konkurrere. Men blir det høyere kunnskapsnivå av «kule» linjer og signalbygg hos skoler som slåss om de mest attraktive elevene i markedet? Er det et løft for nasjonens kunnskap når skolene får omdømmeansvarlig og reklamebudsjett? Vil Norge samlet gjøre det bedre på PISA-målingene av at skolene våre tvinges til konkurranse i stedet for samarbeid, spør han.

I forrige valgkamp fikk Høyre stor oppmerksomhet da de annonserte at

de vil belønne pugging i skolen. Marsdal mener at Høyre ikke har gjort leksene sine og har endt opp med et gammeldags skolesyn.

– Det finnes mange argumenter mot 1800-tallsforestillinger om puggeveien til «kunnskap». Både store FN-studier, oppsummert i «The Wow Factor», og de siste tiårenes hjerneforskning viser at såkalte kreative fag og fysisk aktivitet, ikke er en lek-og-moro-luksus skolene kan unne seg når den «virkelige» læringen er unnagjort, men fundamentale forutsetninger for hjernens utvikling og barns læreevne. Disse nødvendige skoleaktivitetene skyves til side når den testmotiverte drillingen av et fåtall ferdigheter får dominere i stadig flere klasserom, sier han.

Ikke kunnskapsbasert

Marsdal mener at i all sin iver etter å framstå som de kunnskapsbaserte i skolepolitikken har Høyre endt opp stikk motsatt selv. Han retter kritikk mot Torger Ødegaard, skolebyråd i Oslo, for å ikke basere skolepolitikken på vitenskap og forskning.

– Det står ikke noe likhetstegn mellom Høyres «harde» retorikk og kunnskapsbasert skoleutvikling. Det er uklart hvilken vitenskap skolebyråd Ødegaard legger til grunn når han setter Høyres «trykk på læring» opp mot «frukt og grønt og varme lunsjer», men det er nok ikke tidsskrifter som *Nutritional Neuroscience* og *European Journal of Clinical Nutrition*, der han kunne fulgt den nyeste forskningen på hvordan mat og spisevaner virker inn både på hjernens utvikling og atferd i skolen. Likevel har Høyre foreløpig kapret ledertrøya i kampen for «kunnskap i skolen», sier han.

Tekst: Fredrik V. Sand

Foto: Julie Pike/Forlaget Manifest

HVORFOR SNAKKER INGEN OM PROBLEMVOKSNE?

– Vi har en skole som legger for lite vekt på estetiske og praktiske fag. Den norske skolen rangerer teori høyere enn praksis. Dette rammer elevene, ettersom barn og ungdommer har ulike evner og ulike måter å lære på, sier filmskaper Margreth Olin.

Margreth Olin har blant annet laget dokumentaren *Ungdommens råskap* hvor hun fulgte elever på Hauketo skole. Rebell spør henne om hva som bør endres i norsk skole og om hennes bakgrunn.

Olin har alltid visst at hun ville fortelle historier, og til slutt fant hun ut at film var hennes språk.

– Film er et eget språk, på lik linje med skrift eller tale, og jeg synes film er et veldig sterkt medium. Først trodde jeg at jeg ville bli forfatter eller journalist, men jeg leste masse om film, og begynte på en praktisk filmutdanning. Jeg så mange dokumentarer, og de lærte meg mye om det jeg tror på, sier Olin.

Ungdommens råskap ble til i 2004. Filmen følger elever i 10. klasse på Hauketo ungdomsskole utenfor Oslo de siste månedene før eksamen.

– Da jeg kom inn dørene på Hauketo skole fikk jeg følelsen av å være tenåring igjen. Alt er mulig og alt er umulig, på en måte.

Olin forteller at da hun laget filmen lærte hun mye om ungdom og om den norske skolen.

– Det største problemet med norske ungdommer er ikke at de går ut av ungdomskolen med toere og treere, men at de går ut av skolen med et dårlig selvbilde. Man får hele tiden tilbakemelding på at man er feil. Dagens skolen er ikke tilrettelagt for

ulike barn.

En av elevene hun fulgte da hun lagde *Ungdommens råskap* fortalte at han hadde blitt stemplet som problembarn i tidlig alder.

– Hvorfor er det ingen som snakker om problemvoksne? Fordi man ikke vil stemple voksne som det, man sier heller at det finnes voksne med problemer. På samme måte mener jeg at det ikke finnes problembarn, sier Olin.

– En ungdom eller et barn er aldri et problem i seg selv, men barn og ungdom kan ha store problemer. Disse problemene kan handle om forhold til foreldre, andre nære, lærere, venner eller skolesystemet i seg selv. Og problemene kan alltid løses. Dermed kan ikke barna klandres for disse problemene selv, sier Olin, som mener at noen deler av skolesystemet skviser ut elever som ikke passer inn i vår teoritunge skole.

– I dag har vi alt for få lærere i skolen, og mange elever er overlatt til seg selv. Det som kalles «ansvar for egen læring», fritimer og selvstudium fører til at de elevene som ikke får hjelp med leksene hjemme, faller gjennom, avslutter filmskaperen.

Tekst: Marte Teigen

Foto: Pål Laukli/Speranza Film

Leksefri skole:

BEDRE TRIVSEL OG BEDRE RESULTATER

I Kirkeby er lærere, elever og foreldre enige: Leksefri skole fungerer.

Kirkeby Oppvekstsenter i Elverum har gjennomført det mange hevder er umulig: De har innført leksefri skole for alle elevene, fra 1.-7. trinn.

Lekser opprettholder forskjeller

Monica Bekkelien er nå pedagogisk rådgiver i Elverum kommune, men har vært rektor i 3 ½ år ved Kirkeby, og var primus motor for å gjøre skolen leksefri. I følge Monica var det veldig mange elever som var ukomfortable med lekser de fikk.

– Det var mange som sleit med å komme uforberedt, mange av elevene gruet seg hver eneste dag til leksegjennomgangen. Ikke alle får hjelp av foreldrene sine med lekser, forklarer hun.

Bekkelien er ikke i tvil om at lekser kan virke demotiverende på elevene.

– Lekser opprettholdt de sosiale ulikhetene, sier hun. Med det nye tilbudet gir skolen alle en mulighet.

Mer fritid

For Bekkelien var det flere grunner til at hun ville gjøre Kirkeby leksefri. En av grunnene som var avgjørende var at både lærere, foreldre og barn skulle få mer fritid. Bekkelien forklarer at skoleuka til sammen er utvidet med 4 ½ time. Midt på dagen har elevene en bolk der de gjør selvstendig arbeid, med hjelp fra noen voksne. Den tida kan lærerne bruke på å forberede timene.

– Det er en vinn-vinn situasjon. Lærerne får mer tid til undervisningen, og elevene slipper å bruke fritida si på lekser. For mange familier er det vanskelig å få tid til lekser i en hektisk hverdag, sier hun.

Selv om en skole uten lekser har fungert godt på Kirkeby, var det mange som var skeptiske før de så resultatet med egne øyne.

– Noen av foreldrene trodde de

kom til å miste kontrollen over hva barna lærte på skolen. De trodde en skole uten lekser ville føre til dårligere kommunikasjon. Nå er alle fornøyde, ingen har noe negativt å si, forteller Bekkelien entusiastisk.

En bedre skole

Alt i alt er ikke Monica Bekkelien i tvil om at å gjøre Kirkeby Oppvekstsenter leksefri har gjort det til en bedre skole. Hun sier at både skoleprestasjonene og trivselen har blitt bedre. I den fastsatte bolken midt på dagen jobber elevene med en arbeidsplan som er spesielt tilpasset dem. Dette gjør også at skolen tilpasser læringen til hver enkelt elev.

– Nå gleder unga seg til å gå skolen, hevder hun.

Selv om Kirkeby har oppnådd gode resultater, forstår Monica at noen rektorer ikke tror en leksefri skole kan fungere. Hun forteller at mange ser hvor godt det virker på Kirkeby, uten å tro at det er gjennomførbart andre steder.

– Vi er en liten grendeskole, med 40 elever og 4 lærere. Det var ikke så mye jobb som måtte til for å få det i gang. På store skoler, med flere hundre elever og dusinvis med lærere, er det vanskeligere å få til noe sånt. Både lærere og elever må legge om rutineene, forklarer hun.

Et annet poeng flere motstandere av leksefri skole trekker fram, er at det er vanskelig å gå fra en grunnskole eller

barneskole uten lekser, til en skole med lekser når de blir eldre. Monica Bekkelien tror ikke det er noe problem.

Den måten de jobber selvstendig på gir elevene gode arbeidsvaner. Dette gir dem et fortrinn når de går over til ungdomsskolen, mener hun.

Hun legger til at i 7. klasse får elevene litt større prosjektarbeid å jobbe med, som de også må jobbe litt med hjemme for å forberedes på en annen skolehverdag.

Kom til Kirkeby

– Alle burde komme til Kirkeby, og se med egne øyne hvor godt det fungerer. Å ha skolen leksefri gjør at vi kan fokusere på undervisninga. Vi har for eksempel tid til å lese med elevene og forbedre denne helt grunnleggende egenskapen, sier Bekkelien.

Hun er ikke i tvil: Leksefri skole kan anbefales.

Monica Bekkelien

Sigve Indregard

elev- og lærlingombud
i Oslo

LEKSER: SKOLENS UVANE?

På universiteter og høyskoler har læringen til alle tider vært lagt opp etter en eldgammel mal: Studentene skulle lese originaltekster fra filosofer og hellige skrifter hjemme, for deretter å møte opp og høre en professor forelese over temaet.

Modellen har mer eller mindre ukritisk blitt kopiert i skoleverket. Mange antar at lekser er en viktig del av læringen i skolen. I virkeligheten viser forskning at bildet er langt mer sammensatt. I matematikk er det riktignok funnet ganske solide bevis for at lekser gir økt læring. Det gjenspeiler trolig at matematikk er et fag der mange elever har mye å hente på å rett og slett repetere mer for å lære seg mønstrene i oppgaver og metoder.

Viktigere er det at i andre fag er bevisene for at lekser gir økt læring meget svake. I den grad de gir økt læring, er det ikke i særlig stor grad. Det kan derfor være riktig å spørre seg om lekser er verd det: er barnas livskvalitet mens de er barn, mer verd enn en temmelig minimal økning i kompetansen i norsk?

Et annet poeng som forskningen har påvist, er at effekten av lekser er helt avhengig av at leksene blir fulgt opp. Hvis lekser bare gis til elevene og aldri følges opp av læreren, blir det som om skolen «outsources» til hjemmet. Undersøkelser viser at denne typen lekser er assosiert med dårligere skolerresultater. PISA-undersøkelsen viser på sin side at norske lærere er blant verdens dårligste på å følge opp lekser.

Rød Ungdom kjemper, så vidt jeg har forstått, for en leksefri skole. Det er på høy tid at debatten om leksene reises. Det minste elever bør kunne kreve, er at leksene på skolen koordineres og begrenses i mengde. Forskningen gir Rød Ungdom støtte i at læringen som oppnås fra lekser langt på vei kan erstattes av andre og bedre måter å organisere opplæringen på. Fordelen ved dette er at læringen i mindre grad blir avhengig av hjemmet.

En elev som sliter i skolefagene vil gjerne måtte tilbringe minst én time per dag fordypet i lekser. I løpet av tretten år blir dette 2300 timer, eller nesten hundre døgn i strekk. Det er hundre døgn der eleven ikke leker, ikke møter kamerater, ikke spiller fotball, ikke synger, ikke knytter seg til foreldre og søsken, og ikke er utendørs. Hundre døgn der han er forhindret fra å snike seg avgårde til kinoen med naboenta han er forelsket i.

Å pålegge et ungt menneske å gjøre denne prioriteringen er et tungt ansvar, synes jeg. Det bør ikke gjøres bare fordi man er vant til å ha lekser på skolen. Det bør gjøres fordi det er dokumentert at det er nødvendig for at denne ungdommen skal nå sine livs mål. I dag finnes ikke denne dokumentasjonen.

– Man må tenke nytt, og drive skolen på en annen måte. Resultatet viser at det er verdt det: Ikke bare gjør elevene det bedre på skolen, på nasjonale prøver og i kartlegginger, de trives også mye bedre. Mange elever har blitt mer sikre på seg selv og trenger ikke frykte å bli hørt i leksene lenger, avslutter Monica Bekkelien.

Tekst og illustrasjonsfoto: Jenny Dahl Bakken

HVA BLIR IGJEN

Fellesskapets ressurser selges vekk og velferdsstaten bygges ned. Hvordan påvirker det deg?

PENSJON

IDRETT

- » Bevilgninger til idrett synker, hovedsakelig kommunalt, med den konsekvensen at det blir lite variasjon i tilbudet.
- » Barn og ungdom skal ifølge læreplanvedtaket, som har lov hjemmel, ha innflytelse på sitt idrett og fritidstilbud i kommunen.
- » Antallet barn og unge som driver med idrett synker.

(Kilder: SSB og regjeringen.no)

FRITIDS-TILBUD

- » Barn har rett til hvile og fritid og til å delta i lek og fritidsaktiviteter som passer for barnets alder og til fritt å delta i kulturliv og kunstnerisk virksomhet.
- » Hver tredje fritidsklubb har de siste tre årene opplevd å kjempe mot nedleggelse.
- » Over 100 klubber har blitt lagt ned siden 2002.

(Kilde: FNs barnekonvensjon og Ungdom og Fritid)

- » Fra 2011 justeres pensjonen i forhold til forventet levealder i befolkningen. Yngre årskull må dermed jobbe lenger enn eldre årskull for å få samme pensjon.
- » Levealderjusteringa tar ikke hensyn til yrkesgrupper med stor slitasje. Renholdssektoren, bygg, og helse og omsorgssektoren er eksempler på lavtlønnsyrker med stor slitasje, disse må jobbe lenger for å få samme pensjon til tross for at gjennomsnittelig levealder blandt arbeidere i disse sektorene er lavere enn blandt funksjonærer etc.
- » Alle partiene bortsett fra Rødt og Frp var for pensjonsreformen som fører til dette.
- » NHO-sjef John G. Bernander kan gå av som 57-åring og få 700 000 kr i pensjon fra fylte 62 år. Gjennomsnittslønnede vil få utbetalt 140 000 kr i pensjon ved fylte 67 år.

(Kilder: NAV, For Velferdsstaten, Adresseavisa, NTB, SSB og DnB NOR)

Tekst: Aina Skarshaug

Foto: Anja Rolland, Truls Aastebøl og Espen Kjelling

www.akp.no (2024)

Elsk og berik med drøm, alt stort som vær! Gå mot det ukjente, fravrist det svar.

TIL OSS?

- » I et privat, kommersielt sykehjem organisert i NHO Service er minstelønnen for en ufaglært 198.500,- I et kommunalt sykehjem er den samme minstelønssatsen 284.200,-
- » Siden 1980-tallet har det vært en omfattende konkurranseutsettning og privatisering av offentlig sektor. Store deler av det offentlige har blitt omstrukturert til å administrere markedsliknende ordninger innenfor virksomheten og bestiller/utfører forholdet. Det offentlige bestiller tjenester av private, i stedet for at det offentlige, som er ansvarlig for tjenestene, utfører tjenestene selv. Dermed går store deler av skattebetalernes penger til administrering av bestillinger og til privat profittbasert virksomhet.
- » Barnehager er i stor grad driftet av private, på det offentliges regning. To av Norges største barnehagegründere, Roger og Kristian Adolfsen, har en samlet formue på 164 millioner kr.
- » Privat drift av offentlige oppgaver er profittbasert

drift. Profitt skapes ved at de private utøverne presser ned lønning og arbeidsforhold for de ansatte. Grunnlønnen er hovedsakelig lik, men arbeiderne får ikke overtidbetaling, helgetillegg osv. I tillegg er det utstrakt bruk av vikarer, ekstravakter og midlertidig ansatte i stedet for heltidsansatte.

- » Offentlige anbudsrunder skal i teorien ta hensyn til etiske regler, men i praksis vinner alltid kommersielle aktører, altså profittbaserte private selskaper.
- » For å oppnå profitt kan både tjenestene og arbeidsforholdene presses, slik som Adecco gjorde på sykehjem i Oslo med doble skift, dumpede lønninger og minimal pleietid.

(Kilder: For Velferdsstaten og FriFagbevegelse.no)

www.akp.no (2024)

SE HER!

Seher Aydar

Generalsekretær i
Rød Ungdom

Norge er et godt land å bo i. Selv om vi fortsatt har mye å gå på, har vi mye å være stolt av. Jeg føler at stoltheten svekkes når jeg framstilles som en trussel mot samfunnet, en bombe under velferdsstaten.

Om du er syk, er det greit at mine skattepenger går til din behandling. Fordi du er et medmenneske og fordi det er sånn det fungerer. Alternativet ville vært at vi måtte tatt av egen lomme for medisin, mat og dyre operasjoner. Det ville vi vanskelig fått råd til hver for oss. Så hvis jeg en dag trenger det, håper jeg du unner meg det samme. Selv om jeg kommer fra et ikke-vestlig land.

For hva truer velferden? At jeg, som betaler min skatt, også får ta del i velferds-Norge, eller at rike flytter til skatteparadis for å slippe å bidra? Er problemet at innvandrere som stenges ute fra arbeidslivet ikke har mulighet til å bidra over skatteseddelen, eller at de aller rikeste finner smutthull og nekter å bidra?

Velferdsstaten bygger på at du bidrar til fellesskapet når du kan, og får tilbake når du trenger det, enten man er ung eller gammel, når man vil gå på skole, må på sykehus eller ikke får jobb. Jeg er villig til å bidra. Er du?

ULIKHETENS PRIS

Richard Wilkinson, professor i sosialmedisin, har kommet fram til at likhet er best for alle.

– I nyere tid har tankegangen i samfunnet vært at ulikhet ikke har vært et problem i seg selv fordi de fleste uansett har hatt et greit utgangspunkt. At så lenge alle har bil spiller det ingen rolle at forskjellene er store. Det stemmer ikke. Ulikhet har en sosial effekt, forteller Richard Wilkinson.

I sommer var Rebell i London og møtte Richard Wilkinson. Helsedirektoratet kaller ham en av verdens ledende forskere på sosiale ulikheter i helse, og han har sammen med sin samboer Kate Pickett skrevet boka *The Spirit Level – Why Equality is Better for Everyone*. I boka har de samlet ledende forskning fra 20 land som viser hvordan ulikhet har en ødeleggende effekt på samfunnet gjennom blant annet økt angst og sykdom, sviktende tillit, og oppfordring til overdrevent forbruk.

– Vi viser hvordan slike problemer er mye vanligere i samfunn med mye ulikhet. Fra to til ti ganger så vanlige. Det går ikke bare utover de fattige, slik man kanskje skulle tro. Det går ut over alle. Det rammer kvaliteten på sosiale relasjoner og fører til statuskonkurranse og utrygghet.

Økende forskjeller

Wilkinson er bekymret for samfunnsutviklingen.

– Vi ser at de mest velstående drar i fra, at lønna stiger raskest på det øverste nivået. Vårt hovedbudskap er at ulikhet er negativt i seg selv, men dette er også

et problem fordi det reflekterer at de på toppen ikke lar seg stille til ansvar, sier han.

– I Japan er bedriftslederne i større grad folk som har blitt forfremmet fra innsiden, ikke hentet fra andre topposisjoner. Fordi man har større lojalitet og tar andre hensyn enn egen vinning, har det ført til at lederlønnene i Japan er lavere og at det er mindre ulikhet. For å få bukt med ulikheten er derfor økt demokrati i bedriftene en viktig del av løsningen. Vi er også helt avhengige av å jobbe mot skatteunndragelse, mener Wilkinson.

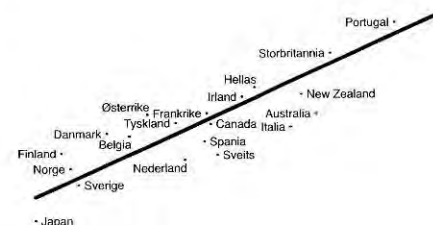
The Spirit Level kommer snart ut i norsk utgave, utgitt av Res Publica, med tittelen *Ulikhetenes pris – hvorfor likhet er best for alle*.

– Jeg har nettopp skrevet et eget forord til den norske utgaven. En av de tingene jeg trekker fram som avgjørende for at Norge har så stor grad av likhet som i dag, er hvordan dere har brukt oljevelstand på offentlig velferd.

Norge trenger også mer likhet

I boka kommer de skandinaviske landene og Japan, landene med minst inntektsforskjeller, best ut på samtlige indikatorer. Selv om Norge er et av de landene som trekkes fram i den positive enden av skalaen mener Wilkinson at vi ikke er i mål. Tvert i mot. I et intervju med avisa Klassekampen advarte han mot

økte forskjeller, og kunne fortelle at Norge nå går gjennom den samme utviklingen som England har gjort, der en liten elite på toppen av inntektsstatistikken stikker fra resten. Wilkinson mener at Norge bør gå i stikk motsatt retning.

– I boka har vi en graf som plasserer land i et skjema utifra mengden sosiale problemer og helseproblemer på den ene aksene, og inntektsforskjeller på den andre aksene. Når vi trekker en strek mellom disse landene blir det en lineær strek som ikke flater ut i noen ende. Jo mindre inntektsforskjellene er, jo mindre problemer er det. Vi veit ikke hva som skjer hvis du får en større grad av likhet, men det ser virkelig ikke ut som om det er noen grunn til å tenke at dette har noen grenser, sier han.

– Dessuten er jo Norge fortsatt et klassedelt samfunn, så jeg vil gjette på at man ikke har løst alle ulikhetsproblemene.

Tekst: Fredrik V. Sand

– SKATT DE RIKE

– Wilkinsons funn er viktige. Enda viktigere er det at de omsettes til konkret politikk. Vi trenger et mer rettferdig skattesystem, sier Marte Teigen, nestleder i Rød Ungdom.

Hun vil at de rike skal betale mer i skatt.

– Skatt er ikke bare viktig fordi det er et spleiselag for velferdstjenester som skole og sykehus, men også fordi det utjevner forskjeller. Derfor synes jeg de rike bør betale det de har råd til, sier hun.

Teigen støtter også Wilkinsons oppfatning om å jobbe mot skatteunndragelse og forteller at i Norge er mye av skatten lagt på vanlige folk, mens kapitalister og næringsliv slipper unna.

Omvendt Robin Hood-politikk

– De rike gjemmer pengene sine i skatteparadiser, fører opp null i inntekt, flytter produksjonen til utlandet og ender opp med å betale 0-1 % i skatt. Vanlige folk betaler over 35 % av sin inntekt i skatter og avgifter, sier Teigen.

Dette kaller hun for en «omvendt Robin Hood-politikk».

– Det er kun én ting som skaper verdier i et samfunn. At folk jobber er det som får landet vårt til å gå rundt. Enten de sitter i kassa på Rimi, er lærer eller sykepleier. Det står i motsetning til hvordan de som kjøper andres arbeid kan tjene astronomiske summer uten å jobbe noe særlig. En Rimi-ansatt må jobbe i 3000 år for å tjene like mye som Rimi-Hagen. Slik kan vi ikke ha det, sier Teigen.

Hun mener også at flere «upopulære skatter» trengs for å flytte penger fra de rikeste til fellesskapet.

– Både arveavgift og eiendomsskatt er typiske eksempler. De aller fleste arver og mange eier stedet de bor, derfor er det lett å føle seg utsatt. Men hvis man dropper skattene helt blir det i virkeligheten slik at bare de rikeste tjener på det, fordi de da får videreføre

sin luksus fra generasjon til generasjon uten å bidra av den til fellesskapet. Rød Ungdom vil ha eiendomsskatt på luksuseiendom og sette opp arveavgiften hvis du arver for store summer, sier Teigen.

Økt frikortgrense

For å utjevne forskjellene i samfunnet ønsker Rød Ungdom også å øke frikortgrensen til 100 000.

– Dette fører til at folk som har lav inntekt slipper å betale store deler av lønningen sin i skatt. Det gjør og at skoleelever og studenter kan ha en skattefri deltidsjobb, forteller Teigen.

Rød Ungdom sitt mål er et samfunn uten klasser, og Marte Teigen understreker at progressiv skattepolitikk i seg selv ikke kan fjerne classeskillene.

– De rike har mye makt og penger fordi de eier bedrifter, eiendom og viktige naturressurser og fordi de kjøper andres arbeid. Skatt endrer ikke på det. Men med god skattepolitikk kan man ta mer fra de rike og bruke de på mer velferd. Dette fører til at alle har mulighet til god utdanning og er sikret god behandling hvis de blir syke. Sånn sett vil vår skattepolitikk være et godt steg i retningen mot et mer rettferdig samfunn, avslutter Teigen.

Tekst: Linn-Elise Øhn Mehlen

Foto: Åsmund Sunde Valseth

LINDA STRANDMYR

Talsperson for

I desember i fjor ble vi invitert til Barne- og likestillingsdepartementet. Når jeg sto utenfor bygget var jeg litt spent, men mest av alt sto jeg med en følelse av at møtet kom til å bli som møter med politikere ofte er: Stort sett tomt prat.

Jeg møtte noe annet enn forventet. Jeg ble møtt av mennesker som syntes saken vår var viktig. Jeg dro derfra med sommerfugler i magen. Etter at hundrevis av ungdom hadde hengt opp tusenvis av plakater var det endelig noen voksne som hørte, som attpåtil hadde makt og tilsynelatende også vilje til å gjøre noe: Politikerne lovet oss å utrede merking av retusjert reklame.

Men det tok ikke lang tid før sommerfuglene forsvant fra magen. Atter en gang sitter jeg med følelsen av at politikere er gode på store ord og heller dårlige på handling. For over et halvt år senere har jeg ikke hørt noe mer om utredningen. Det kan hende at de voksne i departementet jobber med saken, men isåfall kan de ikke ha tenkt nok på hvordan det er å bli utsatt for et massivt skjønnhetspress hver eneste dag når de planla arbeidet. Jeg vil ikke vente. Norske jenter har ikke seks måneder eller et år. Kjære likestillingsminister: Hver dag reklamen får utnytte og ødelegge ungdoms syn på sin egen kropp er en dag for mye. Vi trenger å se handling og vi trenger det nå!

Rebells reiseguide:

GRATIS BUSS I GIBRALTAR

1. «Vi hadde problemer med at det var så mye biltrafikk. Derfor er all buss her gratis, bortsett fra den som går til grensa.» Michael, taxisjåfør.

2. Taxisjåføren viser oss holdeplassen. Den mangler ikke bare alt av informasjon om priser og annen informasjon om billettsystemet som vi er vant med. Busskuret ser ikke ut til å være finansiert av JCDecaux eller Clear Channel.

3. Etter kort ventetid kommer bussen kjørende.

4. Overraskende nok har de et billettapparat på bussen. På billettene står det uansett «Free. No Value» og når jeg spør bussjåføren om det faktisk er mulig få en billett, svarer han nei.

5. Når regjeringen i Gibraltar innførte gratis buss, begrunnet de det med at de vil «oppmuntre til økt bruk av

kollektivtransport og slik få en nedgang i bruken av private kjøretøy, som igjen vil levere en miljøgevinst, samt føre til bedre trafikk sirkulasjon.» Dette har blitt gjort andre steder i verden også. Hasselt i Belgia innførte gratis kollektivtransport for over ti år siden, noe som ga over en tolvdobling i antall reisende, og kommunen regner faktisk med å spare penger på ordningen.

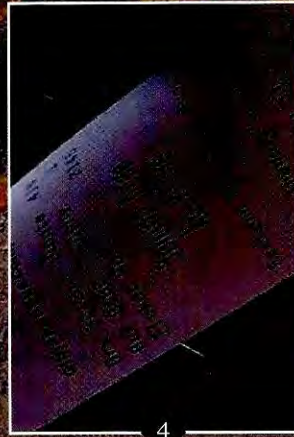
1

2

3

4

5

1. Hva er det viktigste som kan gjøres med kollektivtransporten i Norge?

2. Hva blir hovedfokus for dere i lokalvalget i år?

**Mari Winsents,
Natur og Ungdom**

1. I de største byene er det viktigste å la kollektivtransporten komme fram. Reisetiden med kollektivtrafikk blir unødvendig lang når bussen må stå i samme kø

som bilene. Derfor trenger vi blant annet køprising og flere kollektivgater/-felt i de største byene. På mindre steder er kanskje det viktigste å få et kollektivtilbud som er enkelt og brukervennlig, slik at flere kan benytte seg av det. Felløs for all kollektivtrafikk er at det må bli et naturlig valg for all ungdom, derfor krever vi makspris på 200 kr for månedskort for ungdom og studenter, i alle landets fylker.

2. Natur og Ungdoms hovedfokus for lokalvalget i år blir å få mer klimavennlige

kommuner, da trenger vi en blanding av tiltak innenfor samferdselssektoren, oppvarming, energibruk og avfallshåndtering.

**Matias Bals,
Planka Oslo**

1. Man kan ikke satse på to hester samtidig. Særlig ikke hvis den ene hesten er en bil. Midler må kanaliseres fra privatbilismen og til kollektivtransporten. I byområdene

står transportsektoren for over 60% av drivhusgass-utslippene. Med tendenser til økt urbanisering, er dette stridens kjerne i miljøkampen. Vi mener at det beste man kan gjøre med kollektivtransporten er å bli kvitt et urettferdig, fordyrende og ekskluderende billettssystem. En fordobling av bompengavgiften vil

dekke Ruters driftsutgifter. Så kan vi over skatteseddelen bruke penger på en storsatsing og nybygging innenfor kollektivsektoren. Slik kan vi finansiere en åpen og konkurransedyktig kollektivtransport; og samtidig kvitte oss med billetter, kontrollører og unødvendig byråkrati.

2. Hovedfokus for Planka Oslo vil være å få kollektivtransportens utfordringer til å prege debatten. Oslo befolkning er forventet å øke med over 30% de neste tjue årene. Samtidig har Oslo et uttalt klimamål om å ikke øke utslippene fra mobile kilder i forhold til 1997-nivået. Foreløpig har dette økt med 20%. I tillegg ser man konsekvenser av byrådets privatiseringsiver i kollektivtransportsektoren, i form av økt byråkratisering, forverrede arbeidsvilkår og et dårligere tilbud. Med Adecco-saken friskt i minne håper vi at denne trenden nå vil snu.

KAPITALISMEN ER GAMMELDAGS

– Bush ville krige, Norge fulgte etter, og jeg syntes det var på tide å gjøre noe.

Iver Aastebøl, leder i Rød Ungdom, valgte å engasjere seg på grunn av krigen i Irak.

– Hvis jeg kunne forandret én ting med dagens samfunn ville jeg meldt Norge ut av NATO. Da hadde det vært mulig for Norge å si nei til å krige i Afghanistan og Libya, i stedet for å bare dilte etter USA når de leker verdenspoliti, sier han.

– Holder ikke med Stortinget

– Jeg synes det er synd at Norge fortsatt er litt som et fly der noen er på første klasse mens resten reiser på økonomi. Det fører til økte forskjeller og mindre samhold. Jeg vil heller styrke fellesskapet, og fordele makt jevnere. Da holder det ikke bare å fordele makt på Stortinget gjennom demokratiske valg. Vi må fordele makt jevnere i hverdagen – på skolen, der du bor og på jobben. Elever burde få være med å velge rektor, og arbeidere burde få velge sin egen sjef. Kort og godt et samfunn med mye mer demokrati og deltakelse. Jeg kaller det sosialistisk folkestyre.

Aastebøl sier at ønsket om et annet samfunn ikke dermed betyr at han vil fjerne alt vi har i dag.

– Jeg vil ta det som er best med Norge, og bruke det til å gjøre verden enda bedre. Gratis skole for alle, biblioteker og mye annet viser hvor bra det fungerer å lage fellesskapsløsninger hvor folk bidrar med det de kan. Rød Ungdom vil ha flere slike tilbud, bygd på samarbeid og fellesløsninger i stedet for høyresidens konkurranse og profittvang, sier han.

Men er det ikke litt voldsomt å skulle skape den forandringen med en revolusjon?

– Vi lever i en fantastisk verden, med muligheter til å gi alle den maten, tryggheten og friheten de trenger. Den muligheten klarer vi ikke å gripe,

siden makt og ressurser er så skeivt fordelt. Da er det ganske åpenbart at det trengs grunnleggende forandringer – en revolusjon – for å fordele makt og ressurser mer rettferdig. Jeg synes det er motsatte er mer rart – at noen kan sitte og vite at 30 000 barn dør hver dag, uten å ville gjøre noe grunnleggende med det, sier Aastebøl.

Han mener heller ikke at det er umulig å få til.

– Vi jobber for et klasseløst samfunn ikke fordi det er enkelt, men fordi det trengs. Kapitalismen skapte en gang i tiden økonomisk vekst og framgang i en del land, men nå gir den oss klimakrise og ustabil økonomi. Den er gammeldags, og burde byttes ut. Vi har ressursene, vi har teknologien, det eneste som står i veien er kapitalismen, avslutter Aastebøl.

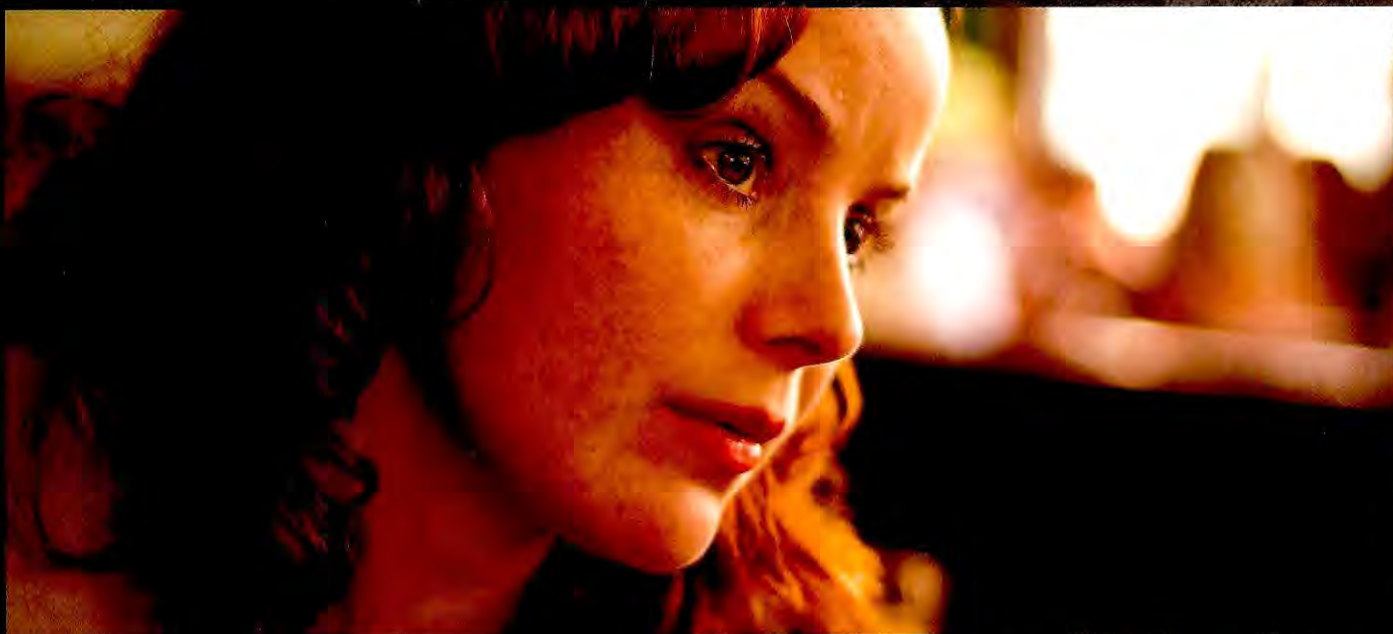
VALGQUIZ

1. Hvilken norsk dikter skreiv diktet *Jeg velger meg april*?
2. Hva heter den nåværende Sametingspresidenten?
3. Når fikk kvinner allmenn stemmerett i Norge?
4. Når fikk kvinner allmenn stemmerett i Liechtenstein?
5. Hvem var den første kvinnen som møtte på Stortinget?
6. Hvilken rapper og gitarist ønsker å bli president på Haiti?
7. Hvor stammer ordet demokrati fra?
8. Hvilken artist hadde påskriften *This machine kills fascists* på gitaren sin?
9. Hvem har skrevet boka *Vår korrupte hovedstad*?
10. Hvilken tidligere Rød Ungdom-leader er Rødts 1. kandidat i Oslo?
11. Kan norske borgere bli fratatt stemmeretten?
12. Hvilken kjent krimforfatter har vært norsk justisminister?
13. Hvem har skrevet boka *The Spirit Level*, om hvorfor likhet er bra for samfunnet?
14. Hvilken tidligere livstidsfange ble president i hjemlandets første frie valg i 1964?
15. Hvem har skrevet *Til Ungdommen*?

1. Bjørnstjerne Bjørnson.
2. Egil Olli (Ap).
3. I 1913.
4. Så seint som i 1984.
5. Anna Røstad, som i 1911 møtte for partiet Frisinnede Venstre.
6. Wyclef Jean.
7. Fra gresk, *demos* som betyr folk og *kratos* som betyr makt.
8. Folkesangeren Woody Guthrie.
9. Rødt-politiker Erling Folkvord.
10. Bjørnar Moxnes, RU-leader 2004-2006.
11. Ja, hvis en dømmes for landsforræderi, forsøk på statskupp eller valgfrusk.
12. Anne Holt, i Japlands regjering 1996-1997.
13. Richard G. Wilkinson og Kate Pickett.
14. Nelson Mandela, i Sør-Afrika.
15. Nordahl Grieg (tekst) og Otto Mortensen (melodi).

VOLDTEKT ER ET MENNESKERETTIGHETSPROBLEM

– Politiet bør gå ut og be gutter om å opptre mer forsiktig hvis de vil unngå en voldtektsanklage.

– I mediedebatter om voldtekt sies det ofte at man aldri skal skyldes på offeret. Men det ledes ofte av setningen «men vi må kunne snakke om» og da kan man være helt sikker på at det kommer en ytring om jentenes medansvar, sier samfunnsgeograf Anne Bitsch.

Hun har skrevet masteroppgave om voldtektsdebatter i amerikanske media og er også engasjert i problemstillingen i Norge.

– Jeg skulle gjerne sett noen snu problemstillingen på hodet. I stedet for å snakke om såkalt utydelig grensesetting og jenters ansvar for å forebygge voldtekt, kunne man sagt til gutter at de burde la være å ha sex med kvinner som er så fulle at de ikke er i stand til å gi sitt samtykke, sier hun.

Oslopolitiet publiserte rapporten *Voldtekt i den globale byen* tidligere i år. Anne Bitsch kritiserte flere sider av Oslopolitiets måte å angripe voldtektsproblematikken på.

Ordinære voldtekter i bakgrunn

– Selv om det var flere interessante funn i rapporten ble mange av dem underkommunisert. Det kom for eksempel et veldig eksklusivt fokus på overfallsvoldtektene og hvor ødeleggende

og dramatiske de er, mens de mer «ordinære» voldtektene hvor offer og overgriper kjenner hverandre skyves i bakgrunnen.

I følge politiet utgjør overfallsvoldtekter rundt ti prosent av voldtektene i Norge.

Et annet område Oslopolitiet har valgt å fokusere på er alkohol.

– Når disse voldtektene faktisk får oppmerksomhet velger politiet og sentrale opinionsledere i media å trekke frem at det er negativt at kvinner fester og eksperimenterer med sex, forteller Bitsch.

«Vi må også stille noen ubehagelige spørsmål, og ett av de spørsmålene er hva som skjer når vi drikker oss sanseløst beruset. Konsekvensene er store, og en av konsekvensene er voldtekt», sa Hanne Kristin Rohde i forbindelse med Oslopolitiets rapport. Hun fortalte også at alkoholkonsumet kan føre til flere henleggelses enn det vanligvis ville gjort.

– Politiet peker på at det er et høyt innslag av rus, og det gjelder da spesielt fest- og nachspielvoldtekter. Det er ingen tvil om at ungdom har mye risikoatferd, men alkohol danner bare en ytre ramme om selve overgrepet, og er ikke nødvendigvis en utløsende faktor i seg selv. Det paradoksale med voldtektsrapporten

er at politiet sier at den nye trenden er at mange voldtekter skyldes utydelig og forsinket grensesetting, men av deres egen anmeldelsesstatistikk fremgår det at bruk av vold og trusler fremdeles er dominerende. Dette var underkommunisert i medledningen av Oslopolitets rapport, sier Anne Bitsch.

Hun peker på at det er et problem at så mange saker henlegges på grunn av bevisets stilling.

– Det er derfor viktig at det blir satt av nok ressurser til å gjøre en skikkelig jobb med sporing, biologisk analyse og avhøring av vitner. For voldtekter som begås i minoritetsmiljøene er det også viktig at kvaliteteten på etterforskningen heves gjennom konsekvent bruk av sertifiserte tolker.

«Voldtekts-Økokrim»

I 2006 bestilte regjeringa en offentlig utredning om arbeidet mot voldtekt. I januar 2008 kom voldtektsutvalget med sin utredning *Fra ord til handling*. Utvalgets hovedforslag var å opprette en ny sentral spesialenhet i politiet med ansvar for seksualisert vold (Sepol). Et slags «voldtekts-Økokrim» som er spesialisert på seksualisert vold på samme måte som Økokrim er spesialisert

Dette er løftet vårt fra bror: vi vil bli gode mot menneskenes jord.

på økonomisk kriminalitet. Forslaget har ikke blitt gjennomført. I en kommentar til Stavanger Aftenblad i 2008 sa justisminister Knut Storberget (Ap) at «Vi trenger å løfte statusen og bringe inn større autoritet i etterforskningen av voldtektssaker. Det kan vi få til gjennom en tydelig og sterk aktør som Sepol.» Det har i stedet blitt etablert en seksjon i KRIPOS med 12 etterforskere. Voldtektsutvalget anbefalte et Sepol med 30 årsverk, og Storberget har gått tilbake på sin støtte til opprettelse av Sepol.

– Vår kritikk av Oslopolitets nyeste rapport går ikke på at vi mistenker at politiet ikke bryr seg. Det finnes utvilsomt flere dyktige fagpersoner der, men det er en kjensgjerning at de har knappe ressurser og at seksualisert vold har lavere status enn andre typer kriminalitet. Opprettelsen av Sepol kan bidra til å endre dette. Samtidig er det viktig å sørge for kompetanseoverføring til distriktene. Oslopolitiet er i en «gunstig» posisjon ved at de opparbeider seg kompetanse og erfaring fordi de får så mange voldtektssaker på bordet, men situasjonen stiller seg ganske annerledes på et lensmannskontor på bygda som har åpent en dag i uka. Det er viktig at Sepol ikke bare blir en sentralenhet i Oslo og at opprettelsen av en slik enhet ikke stjeler ressurser fra andre steder i systemet, sier samfunnsgeografen.

Hun har vært i nærkontakt med distriktproblematikken selv.

– Første gangen jeg begynte å jobbe med voldtekt og vold mot kvinner var som resepsjonist hos Juridisk rådgivning for kvinner. Da fikk jeg kontakt med kvinner fra hele landet som ringte og fortalte om vold og voldtekt i nære relasjoner. Flere av innringerne var desperate, gråt og følte seg ikke trygge på at politiet eller andre i lokalsamfunnet ville hjelpe. Overfallsvoldtektene i hovedstaden påkaller veldig mye oppmerksomhet, men vi hører dessverre lite om det som foregår bak lukkede dører i de tusen hjem, sier hun.

– Voldtekt er et så viktig spørsmål fordi det påvirker mange ting. Det er ikke først og fremst et moralsk problem eller et feministisk anliggende. Voldtekt er et menneskerettighetsproblem som hindrer realiseringen av andre menneskerettigheter. Det går ut over psykisk helse, påvirker økonomisk likestilling og i noen grad er også voldtekt et klassemessig spørsmål. Flere voldtekts ofre er mennesker som var i en sårbar posisjon i utgangspunktet.

Tekst: Runa Fjellanger

Foto: Anja Rolland

– STRENGERE STRAFF OG PRIVAT DNA-TESTING

Aina Stenersen fra Fpu støtter ikke Anne Bitschs forslag om å ansvarliggjøre gutter for å unngå voldtekt.

– Jeg synes ikke hverken jenter eller gutter bør bli pålagt ansvar for å unngå voldtekter. Man kan ikke si til et offer for blind vold at de ikke burde gått der de gikk, sier Aina Stenersen som er rådgiver for Frps stortingsgruppe og har vært både sentralstyremedlem i Fpu og leder av Oslo Fpu.

Hun har andre forslag for å få bukt med voldtektsproblemet.

– Jeg er ofte i Washington og New York, der er det politi overalt. I Oslo virker det som om det er politi tilstede bare når det har skjedd noe. Vi må ha mer synlig politi og strengere straffer, sier Stenersen.

Hun forsvaret at Frp snakker lite om forebyggende tiltak.

– Vårt hovedfokus er å ta de kriminelle, vi er harde på justispolitikken. Vårt syn er at alle skal ha en frihet, helt til man krysser en linje. Vi fokuserer ikke på forebygging fordi vi ikke ønsker oss tiltak som går ut over alle de som ikke har gjort noe. Det som skjer med deg når du krysser den linja er det som skal være fungere preventivt. Men vi er også for holdningsskapende arbeid.

Jusprofessor Anne Robberstad har uttalt at «det er en gammel erfaring at en høy minimumsstraff fører til redusert

sjanse for domfellelse» og at «å sette høye minimumsstraffer er billig symbolpolitikk». Det er ikke Stenersen enig i.

– Straffene må være strengere for å gå overens med folks rettsoppfatning, noe annet ville vært respektløst. Jeg tror at hvis sjansen er stor for å få strengere straff vil det bli lettere for ofrene å anmelde også.

Frps justispolitiske talsmann, Jan Arild Ellingsen har tidligere blitt sitert i VG på at «Akkurat som alle menn har et ansvar for å ikke å begå kriminelle handlinger, har alle kvinner et ansvar for å tenke over at deres atferd kan påvirke andre» og at «Det er folk som driver risikosport, og noen som dør av det. Kvinner må selv ta ansvaret for hvilke signaler de sender ut».

– Han hevdet seg feilsert. Offeret har ikke ansvar uansett. Uavhengig av hvor full eller hvor lite påkledd du er, sier Stenersen.

Fpu var nylig ute og krevde økt privatisering av det som i dag er under statlig eie. Stenersen vil også ha private aktører inn i voldteksetterforskningen.

– I dag kan det ta opp til 70 dager før man får resultatene fra DNA-tester. Vi vil bruke private slik at vi kan få svar innen 24 timer, sier hun.

SHIP TO GAZA: SKAL BRYTE ISRAELS BLOKADE

Én enslig båt klarte å reise fra Hellas mot Gaza, men ble bordet av israelsk marine før den nådde fram. Ship to Gaza-aktivistene har likevel ikke tenkt til å gi seg.

Gaza er et palestinsk område som hadde hele verdens oppmerksomhet etter å ha blitt angrepet av Israel i desember 2008. Israel har iverksatt en omfattende blokada av de 1,6 millionene som bor på Gazastripen. Rebell har snakket med tidligere Rodt-leder og talsperson for Ship to Gaza Norway, Torstein Dahle. Den ulovlige israelske blokaden mot Gaza skal knekkes forteller han.

Hvorfor kom ikke skipene seg av gårde denne gangen?

– Den greske regjeringen ble presset av Israel og USA til å iverksette Israels blokada av Gaza allerede i greske havner. Hovedmetoden var en uendelighet av formelle hindringer. Og Israel kom med trusler mot journalister, parlamentsmedlemmer, regjeringer, og mot selskaper som skulle levere varer og tjenester til båtene, trusler om å skade og eventuelt ta livet av passasjerer på båtene, samt sabotasje mot flere av båtene, sier Torstein Dahle.

Også sommeren 2010 var en fredsflåte på vei til Gaza. Espen Goffeng, som var en av tre norske deltagere har skrevet boka *Dodelig farvann – Øyenvitne til Israels angrep på fredsflåten* om sine opplevelser. I den fortelles det at «Aktivistene har med seg skolesekker til palestinske barn. Israel møter dem med sjokkgranater og skarpe skudd. Når royken legger seg, er ni mennesker drept.» Sterke internasjonale reaksjoner presset Israel til å lette litt på blokaden.

– Israel er vant til å kunne drepe palestinere uten at verdens regjeringer reagerer. Men hvis Israel dreper eller skader passasjerer fra europeiske og nord-amerikanske land, blir det store internasjonale reaksjoner. Det er veldig vanskelig for dem å stanse en ikkevoldsflotilje uten å ty til militær vold. De føler seg voldsomt presset når vi vil seile til Gaza med 10-15 skip. Derfor kom det nå flere

og større lettelser i blokaden for liksom å vise at flotiljen vår var unødvendig, sier Torstein Dahle.

Hvordan er situasjonen i Gaza nå?

– Arbeidsløsheten er helt i verdenstoppen med nesten 50 prosent. Det er stor fattigdom, og mange lever i en ruinhaug etter at Israel bombet og raserte hensynsløst i begynnelsen av 2009. Israel har odelagt næringsvirksomhet og infrastruktur. Flertallet er avhengig av nødhjelp tilsendt utenfra. Israel driver en ulovlig, kollektiv avstraffelse av folk flest i Gaza. Det er typisk at Israel slipper inn bygningsmaterialer for å lage luksushotell som drives av en spansk kjede, mens de har nektet materialer til gjenreising av de odelagte boligene til folk flest.

Har Ship to Gaza gitt opp eller blir det nye forsøk på å bryte blokaden?

– Nei, nå jobber vi med å få fri de innesperrede båtene slik at vi kan få hele flotiljen klar til å seile fra andre havner enn de greske. Vi skal til Gaza!

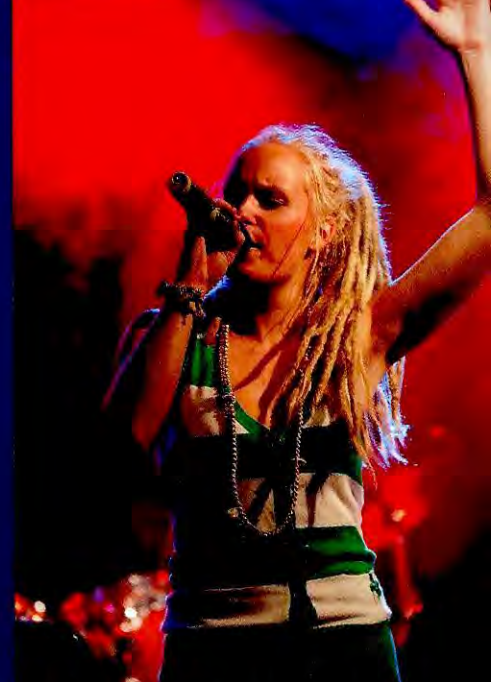
Hvordan kan man støtte palestinerne?

– Bli med i arbeidet til Palestinakomiteen. De arbeider i stor bredde, blant annet med boikott av israelske varer og med protestaksjoner mot Israels okkupasjon og apartheidpolitikk.

Tekst: Brage Aronsen

Foto: Kenneth Sortland/Rodt

www.akp.no (2024)

Musikk Med Mari

Mari Røsjo er lydtekniker, rapper og sitter i redaksjonen til Rebell.

LA PLUTO
BLIR
PLANET IGEN
**HOPALONG
KNUT**

Hopalong Knut er et ska-band fra Trondheimstraktene. Noen kjenner de kanskje best fra Samvirkelaget, bandet de laga med Gatas Parlament. Bandet består av Einar Mellingseter (gitar), Jon Andres Lied (trombone), Ørjan Berre (slagverk), Rolf Johan Bye (saksofon), Gjermund Walstad (bass), Rolf Martin Snustad (barytonsaksofon), Asle Gauteplass (trompet), Kriss Stemland (orgel) og Kristin Jensen (vokal).

I vår slapp endelig Hopalong Knut den etterlengtede plata *La Pluto bli en planet igjen*. De har høsta uhemma skryt fra anmelderne, blant annet fra VG som skreiv *La trønderska bli en sjanger igjen*. Tidligere har de sluppet to album, *Feilkalibrert Tidsmaskin* (2005) og *Evolusjonens Trøst* (2006), som begge varmt kan anbefales. Trønderska er aller best live. I sommer har Hopalong Knut besøkt flere festivaler og vist hvilket fantastisk liveband de er. De fortsetter å turnere på sein-sommeren og i høst. Sjekk www.hopalongknut.no for konsertdatoer og dra på konsert!

KNUT NÆRUM:

PARTISLAGORD 1933-2011

Knut Nærum er en norsk komiker, forfatter, tegneserietegner og TV-underholder, mest kjent fra Nytt på nytt. Knut står på sisteplass for Rødt Oslo. Foto: NRK.

1933	1981	1997	2001	2011	
 Arbeiderpartiet	Arbeid til alle	Gjør noe sprøtt – stem på et kvinnfolk	Stem på Jagland som statsminister, ellers risikerer du at det blir en annen	Stem på Jens – han er ikke noen Jagland akkurat	Full gass!
 Høyre	Mer til de rike	Mer til de rike	Mer til de rike og karakterer i barneskolen	Mer til de rike, karakterer i barneskolen og gaffelen i venstre hånd	Når forskjellene blir for små – stem på de blå
 Kristelig Folkeparti	Vågn op, I Kristensjæle!	Dyrere sprit – til det beste for landet	Verdier i sentrum	Sentrum i sentrum	Nå med 20 % mer toleranse
 Senterpartiet	Med forsvaret mot bolchevikene	Dyrere mat – til beste for bondene	Forsvar folkets nei	Legg ned færre postkontor! Legg dem i hvert fall ned langsommere!	Med bygdene mot islam!
 Sosialistisk Venstreparti	–	Del godene	Skoern er imma viktig!	Skoern bare er imma viktig den asså!	Rettferdigere kriger. Renere forurensing. SV – fordi det kunne vært verre.
 Venstre	Arbeid til alle, og litt mer penger til de rike	Frihet for den enkelte – ansvar for hverandre	Ansvar for frihet – enkelt for hverandre	Frihet i en liten eske	Venstre – ikke helt Høyre
 Fremskrittspartiet	–	Billigere bananlikør!	Med nazister mot trygdenegre	Stem Frp og bli frisk	Joda, vi har snakket om rasebasert borgerkrig i Norge, men vi var altså <i>mot</i> det.
 (Rødts forløper)	–	Stem så det svir	Stem inn Erling Folkvord en gang till! Kanskje det hjelper denne gangen!	Stem inn Aslak Sira Myhre – han er gøy! på TV!	–
 Rødt	–	–	–	–	Vi er her ennå!

#StemRødt?

Rebell har utfordret noen av Rødts toppkandidater i valget i høst med motforestillinger mot Rødt.

Følg Rødt på twitter.com/rautd

@sofiemarhaug Rødt er mot frihet og demokrati.

@ruRebell Vi er for et samfunn med mer demokrati, der vanlige folk skal få bestemme mer over sin egen hverdag, i lokalsamfunnet og på arbeidsplassen sin. Et slikt sosialistisk samfunn vil gi mer frihet til flere. Mer medbestemmelse og jevnere fordeling av ressurser gir større spillerom og frihet for den enkelte.

Sofie Marhaug (21) er Rødts 3. kandidat i Bergen.

@linnmjelstad Rødt sier bare nei til alt.

@ruRebell Rautd går no ut i ein valgekamp med sakar som "ja til gratis tannhelse", "ja til betre kollektivtilbod" og mange andre sakar som vil forbedre kvardagen til det norske folk. «Nei»-ryktet har me nok fått på oss fordi me kjempar mot alt det urettferdige i verda, og det er det uheldigvis masse av.

Linn Mjelstad (18) er Rødts 2. kandidat på Osterøy.

@bmoxnes Rødt er eit lite parti og får aldri gjennomført noe.

@ruRebell I Oslo har Rødt fått til en verdslagsordning for barn som har opplevd overgrep eller omsorgssvikt mens de var under barnevernstilsyn. I Odda klarte Rødt å stoppe anbud på kommunalt renhold. Etter lang tid snudde AP i saken, og dermed ble renholdet ikke outsourcet. Med mer enn 70 folkevalgte fra Hammerfest i nord til Kristiansand i sør bidrar Rødt til å dra norsk politikk til venstre i en rekke kommuner og fylker.

Bjørnar Moxnes (29) er Rødts 1. kandidat i Oslo.

@trulsd Dyldland Rødts politikk er urealistisk.

@ruRebell Rødt har den mest realistiske politikken fordi den er fornuftig. Det beste med Rødts politikk er at den er mye mer framtidsretta enn de andre partiene, med satsing på nye generasjoner gjennom gratis barnehage, gjeninnføring av klasseinndelingstallet og en storsatsing på fornybar energi.

Truls Dyldland (18) er Rødts 2. kandidat i Stavanger.

@lotlita Rødt er for ekstremt.

@ruRebell Nei, det begrepet assosierer jeg med en negativ beskrivelse. I Rødt har vi riktignok en veldig annerledes og radikal politikk som vil bety store endringer i folks hverdag, og som skiller seg fra de andre politiske partiene i Norge. Men så mener jeg denne politikken både er riktig og nødvendig for å nå Rødts mål om et samfunn uten undertrykking.

Lise Lotte Strand (23) er Rødts 4. kandidat i Trondheim.

Om én mann kan skape så mye
HAT
 tenk hvor mye
KJÆRLIGHET
 vi kan skape sammen..

Bjørn Sigurd Svingen

leder i
 Fellesforbundets sentrale
 ungdomsutvalg

ETTER 22/07-2011

VI SKAL ALDRI GLEMME

Terroren 22. juli har merket oss for livet. Mange mennesker mistet livet, særlig mange ungdom. Vi lover å aldri glemme dem som falt. Vår dypeste medfølelse går til pårørende og etterlatte.

Like viktig er det å aldri glemme hva dette var et angrep på. 22. juli var et politisk masse mord. Et dødelig angrep på ungdom som jobbet for det de trodde på: et flerkulturelt, tolerant samfunn.

Framover vil denne tragedien stå som en sterk påminnelse om hva et samfunn som vårt har å tape, hvis hat og ekstremisme får spre seg. Nå er det tydeligere enn noen gang hvilken forpliktelse vi har til å bekjempe fremmedfrykt og islamofobi. Ingen kan lenger tillate seg å ikke ta til motmæle.

Terroren har hittil virket samlende på oss. Aldri har jeg vært mer stolt av landet mitt, enn da jeg så hvordan vi sammen tok det tilbake, og dekket det med roser i verdig sorg. Vi har fått et sterkere samhold, og en bredere «vi»-følelse enn på lang tid. Det må vi ta vare på. Det er en av de sterkeste motkreftene vi har mot terroristens hatefulle verdensbilde.

Framover må vi spørre oss om vi har tatt den voldelige islamofobiens trussel på alvor. Vi må streke opp noen nye linjer for hva som er uakseptabelt. Terroristen opererte ikke i et vakuum, men har vokst fram i et politisk gjørmebad hvor hets av muslimer har blitt stadig mer akseptert. Nå trengs det nulltoleranse mot intoleranse. Det er nødvendig for å kunne fortsette en kritisk debatt om veien videre, uten å frykte dem som forgifter debatten.

Når grusomme ting skjer, kan det føles meningsløst å drive med politikk. Jeg mener det er omvendt: Aldri har det vært mer viktigere å engasjere seg politisk enn nå. For nå trengs det forandring – og forandring er ingen tilskuersport. Bli med!

Iver Aastebøl, leder i Rød Ungdom

Angrepet på Regjeringskvartalet i Oslo og på ungdommene på Utøya, var et angrep på norsk arbeiderbevegelse. Hele Norge svarte på denne utenkelige handlingen, og svaret var engasjement, toleranse og demokrati.

AUF, Arbeiderpartiet, Norsk Følehjelp, flere LO-forbund, og de pårørende, ble direkte rammet av tragedien. Og vi er så uendelig mange andre, som mistet en venn, en slektning, en bekjent. «Vi er så få her i landet, hver fallen er bror og venn.» (Nordahl Grieg). Ingen står uberørt etter denne handlingen.

Etter hvert vil sorgen blekne, men minnet vil aldri forsvinne. De vi har mistet, skal fortsette å fylle oss med det beste. Da jeg ble spurt om å skrive i Rebell igjen, hadde jeg egentlig tenkt å skrive om yrkesstolthet, valget og folkestyre. Etter 22. juli følte jeg det vanskelig å skrive om noe som helst. Men på ett tidspunkt må man bite i seg sorgen, og fortsette å slåss for det man tror på. Slik våre falne kamerater hadde forventet.

Jeg har trua på fagbevegelsen. Det er ikke alltid jeg er enig i de vedtak vi gjør, men jeg deltar så aktivt jeg kan, og ut i fra eget standpunkt. Jeg trur vi er den største politiske kraften i Norge, og at mangfoldet i vår bevegelse er med på å styrke denne kraften. Jeg trur ikke enkeltpartier alene er svaret. Derfor håper jeg at også tverrfaglige organisasjoner nå styrkes, som følge av folks økende engasjement etter 22. juli. At vi får flere møteplasser, der folk snakker og lytter til hverandre. Også i fagbevegelsen.

Jeg er ikke medlem av Arbeiderpartiet, riktig nok. Jeg er medlem av Rødt. Likevel er det rett som det er at jeg er uenig med eget parti. Kanskje blir jeg nå flinkere til å prøve å påvirke mitt eget parti? Lojaliteten vil alltid ligge til fagforeningskameratene, det vil jeg ha sagt. Men jeg synes det er fint at jeg kan snakke med venner i Rødt og RU, og at vi kan påvirke hverandre.

Det har blitt mye å tenke på, etter 22. juli. Men jeg begynner å se kimen til det positive. Jeg kjenner en enda større glød for det jeg allerede er engasjert i.

Jeg hadde en kamerat. Han var maler, og stolt medlem og bidragsyter i Fellesforbundet. Han er død nå. Men ikke forgjes. Jeg er bare en allminnelig industrimekaniker som jobber skift i en fabrikk. Kanskje er det ikke så langt mellom yrkesstolthet og klassebevissthet. For en er ikke bare skiftreparatør. Eller maler. Eller hjelpepleier. Ryddehjelp. Spesialarbeider...

Man er arbeider. Det er mange av oss. Og vi har vår egen bevegelse. «For våre falne kamerater, ikke et minutt stillhet, men et liv i kamp.»

Annonse:

Hvis jeg fikk bestemme, ville jeg brukt mer tid på det elevene skal lære, og mindre tid på meningsløse tester og rapportering.

– Jorunn. lærer

Det er Rødt enig i. Derfor vil vi gi lærerne tid og tillit til å bruke faget sitt – uten detaljstyring fra politikerne.

Rødts mål er et sosialistisk folkestyre der flertallet styrer samfunnet. Vi vil gi de ansatte i offentlig sektor bedre arbeidsvilkår og større innflytelse. Skikkelige arbeidsforhold gir de beste velferdstjenestene for folk flest.

STEM RØDT!

rødt.no

